

15 באוקטובר 2020

לכבוד
מר יוחאי עבאדי
מנכ"ל
חברת ווינד תל-אביב (בייקי) בע"מ

שלום רב,

הנדון: שימוש בטכנולוגיית זיהוי פנים בשירות הקורקינטים

1. הריני להביע בפניך את דאגתה העמוקה של האגודה לזכויות האזרח בישראל מהצעד עליו הכרזתם אתמול בהודעה לתקשורת, לפיו החברה תחל להשתמש בטכנולוגיית זיהוי פנים (FRT) כחלק מהליך השכרת הקורקינטים החשמליים בישראל. הגם שהתכלית היא מניעת שימוש על ידי בני נוער – תכלית ראויה לכל הדעות, **אנו קוראים לכם לחזור בכם מהחלטה זו** ולאתר פתרון אחר לסוגיה.
2. טכנולוגיה לזיהוי פנים היא טכנולוגיה ביומטרית פולשנית ביותר - טכנולוגיה ממוחשבת, המאפשרת זיהוי חד-ערכי של אדם על פי מאפיין אנושי ביולוגי או התנהגותי ייחודי, הניתן למדידה ממוחשבת, והיכול לשמש לאימות ולזיהוי אדם באמצעות צילום שלו בכל מקום בו הוא נמצא, בלחיצת כפתור.
3. נתונים ביומטריים שונים במהותם מנתונים מינהליים הקשורים למחזור החיים של האדם. נתונים מינהליים הם ברי עדכון ותיקון (כגון שם, כתובת, מצב משפחתי). נתונים ביומטריים מאפיינים את האדם עצמו, ולפיכך, במרבית המקרים, אינם ברי עדכון ותיקון בצורה פשוטה. עצם הנטילה והשימוש במידע הביומטרי של אדם מסבה פגיעה בפרטיות, כפי שהטעים אפילו היועץ המשפטי לממשלה בדיוני חקיקה ובניירות עמדה שהוגשו לבתי המשפט. כך, למשל, התייצב היועץ המשפטי לממשלה בהליך בעניין שעון נוכחות ביומטרי במקום העבודה ובין היתר אמר את הדברים הבאים:

"היועמ"ש מזכיר את אופיו הייחודי של המידע הביומטרי ומציין כי **'מרגע שנחשף, או שנעשו בו שימושים אחרים שלא כדין – לא ניתן להשיב את הגלגל לאחור'**. נוכח אפיון זה, היועמ"ש סבור שעצם חיובו של עובד להוציא משליטתו מידע ביומטרי ולהעבירו למעסיק לשימוש במערכת זיהוי ביומטרית, פוגע בזכותו לפרטיות. הפגיעה נגרמת מעצם אובדן השליטה על נתון מזהה כה רב עוצמה, והיא אינה מתמצה בחשש משימוש לרעה בנתון זה. פגיעה נוספת ונפרדת בפרטיות נגרמת מחשש משימוש לרעה או שלא כדין בנתונים הביומטריים ומהסיכון שידלפו. בהמשך ישיר לכך מוסבר ש'**השימוש באמצעים ביומטריים צובר תאוצה, אך סיכונו והיכולת למזערם טרם הונברו כל צרכם'**, וככל שיתרחב השימוש כאמור, כן יגדל הסיכון שיעשה במידע שימוש לרעה, חרף אמצעי האבטחה הקיימים. לכן מידת הנזק שעלול להיגרם כתוצאה מדליפת הנתונים היא "גדולה ביותר, עד

4. מכאן שבעצם העיבוד הביומטרי של שתי תמונות שאתם מבקשים – רישיון הנהיגה וצילום, אתם כבר פוגעים בפרטיות הלקוחות.
5. לא נעלמה מעינינו העובדה שהשירות הוא וולונטארי וכי נדרשת הסכמה של הלקוח, מה שכביכול מאיין את הטענה לפגיעה בפרטיות, אך יש בכך מספר קשיים. ראשית, בפרסומים בתקשורת נמסר כי העיבוד יתבצע על כל מערך הלקוחות של החברה בישראל, כולל מי שכבר מסר את רישיון הנהיגה לצרכי הוכחת עמידה בהוראות החוק. עיבוד התמונות שכבר קיימות במאגריכם אינו נעשה "בהסכמה", ונבקש הבהרה האם אכן החברה מתכוונת לעבד תמונות אלו לנתון ביומטרי.
6. שנית, בניגוד לשירותי הזדהות המבוססים על זיהוי פנים בבנקים, אשר הם אופציונאליים ולא מתחייבים לצורך קבלת השירות, במקרה זה עולה לכאורה שהחברה לא תספק שירות כלל למי שלא מעוניין למסור לה את נתוניו הביומטריים, ובהיעדר בחירה נחלשת הטענה לבחירה חופשית של הלקוח.
7. שלישית, קשה לומר שאנשים מודעים למכלול הסכנות שבמסירת פרטיהם הביומטריים, ומיוחד כאשר החברה מעבירה מסרים שמטרתם להרגיע את הלקוח כי המידע ישמש רק לצרכי זיהוי, לא ייאסף ולא יימסר לגורמים שלישיים. כך, למשל, בכל מידע שנאסף ונאגר קיימת סכנה של דליפה, בין באמצעות איתור נקודת תורפה במערך אבטחת המידע, והן באמצעות ניצול כוח אדם החשוף למידע. הסכנה בזליגה של נתונים ביומטריים של זיהוי פנים היא גדולה במיוחד, ולכן יש רבים הסבורים כי עדיף מלכתחילה לא לאספם.
8. רביעית, הגם שבפרסומים השונים החברה מתחייבת שלא יעשה שימוש במידע הביומטרי שהיא תפיק באמצעות הטכנולוגיה לזיהוי פנים, וכי היא לא תאגור אותו הרי לא ראינו במדיניות הפרטיות של החברה התחייבות מפורשת לא לאגור את המידע הביומטרי. במדיניות הפרטיות נכתב כי הפרטים והמידע שיימסרו יישמרו במאגר המידע שבבעלות ווינד. בנוסף, בתנאי החברה נכתב כי מדיניות הפרטיות עשויה להשתנות, ואז די בפרסומה ביישומון, כדי שהלקוח יראה כמסכים לה, אם הוא ממשיך להשתמש בשירות. החברה אף מתחייבת לא לחלוק את המידע עם גורמים שלישיים, אך מותרת אפשרות לחלוק אותו במקרה של מיזוג עם תאגיד אחר למשל.
9. לכן אנו סבורים כי קיים חשש ממשי שמדיניות החברה תוביל לפגיעה לא מידתית בזכות לפרטיות, ונבקש התייחסותכם לעניין והבהרות לחששות הנ"ל.
10. גם אם נניח בצד את ההיבטים המשפטיים, ואת העמידה בכללי הגנת הפרטיות, אנו סבורים כי האחריות החברתית והאתית של התאגיד מחייבת הימנעות משימוש בטכנולוגיה לזיהוי פנים והימנעות מעיבוד תמונות של לקוחות לכדי מידע ביומטרי.
11. הרחבת השימוש ב-FRT למטרות מסחריות נרחבות ולא חיוניות, גם אם "בהסכמה", תעלה את הסכנה להיווצרות מאגרי מידע ביומטריים לזיהוי פנים על מיליוני בני אדם, מאגרים שיזלגו לכל עבר, ולא ניתן יהיה להחזיר את השד הזה לבקבוק. כשזה יקרה, אפשרויות המעקב אחרי כולנו תעלה לדרגות חדשות ומפחידות. בזכות העיבוד הביומטרי, הטכנולוגיה הממוחשבת והמצלמה שקיימת היום בכל מקום, היא תאפשר מעקב אוטומטי ורצוף אחר אנשים בזמן שהם טרודים בענייני היומיום שלהם, ותעניק לרשויות, לגורמים עוינים ולתאגידיים אפשרות לעקוב אחר כל

מהלך ותנועה שלנו תוך פגיעה קשה בזכות הפרטיות. זו טכנולוגיה שמפרה בהגדרה את עקרון הנחיצות והמידתיות.

12. הטכנולוגיה טומנת בחובה פוטנציאל לפגיעה נרחבת בחירויות יסוד נוספות: חופש הביטוי, חופש הדת, חופש ההתאגדות, חופש ההפגנה ואפילו בזכות לחירות. לטכנולוגיה המאפשרת מעקב מתמשך אחר תנועות של אזרחים אפקט ממשמע וממשר הגורם לאדם להימנע מפעילויות שונות שהוא חופשי לעשות.

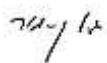
13. לא בכדי נשיא מייקרוסופט, בראד סמית, פרסם קריאת השכמה לכל המדינות, שיתעוררו ויקדמו את פני הסכנה שטמונה בפיתוח בלתי מבוקר של טכנולוגיות לזיהוי פנים:

"We believe it's important for governments in 2019 to start adopting laws to regulate this technology. The facial recognition genie, so to speak, is just emerging from the bottle. Unless we act, we risk waking up five years from now to find that facial recognition services have spread in ways that exacerbate societal issues. By that time, these challenges will be much more difficult to bottle back up."

14. נשיא מייקרוסופט הזהיר מפני "מרוץ לתחתית" של יצרני טכנולוגיה מתחרים, שיאלצו לבחור בין אחריות חברתית (פיתוח אחראי של FRT) לבין הצלחה בעסקים. החדרת הטכנולוגיה לכל תחום ותחום בחיינו תיצור מרוץ לתחתית, ותחייב את כלל התאגידים לאמץ את הטכנולוגיה כדי להתחרות.

מכל האמור, אבקשך התייחסותך הדחופה ובהתאם נשקול המשך צעדינו.

בכבוד רב,

גיל גן-מור, עו"ד

העתק:

ד"ר שלומית ווגמן-רטנר, מ"מ ראש הרשות להגנת הפרטיות במשרד המשפטים